

VAIHTOEHTOISET MAJOITUS- MUODOT SUOMESSA JA MAA- ILMALLA

TEKIJÄ: Reija Manne

Koulutusala			
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala			
Koulutusohjelma			
Matkailun koulutusohjelma			
Työn tekijä(t)			
Reija Manne			
Työn nimi			
Vaihtoehtoiset majoitusmuodot Suomessa ja maailmalla			
Päiväys	10.12.2017	Sivumäärä/Liitteet	23+3
Ohjaaja(t)			
Pauli Verhelä			
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t)			
SH Traveledu Oy			
Tiivistelmä			
<p>Opinnäytetyön tavoitteena oli perehtyä jakamistalouteen ja sitä kautta vaihtoehtoihin majoitusmuotoihin (Couchsurfing ja Airbnb), tuoda esiin sosiologista näkökulmaa aiheeseen, sekä tutkia kyselyn kautta mitä majoitusmuotoja ihmiset mieluiten käyttävät, miksi, ja heidän kokemuksiaan. Couchsurfing -ilmiö, eli sohasurffaas, sekä erityisesti Airbnb ovat pikkuhiljaa nousseet todelliseksi kilpailijoiksi hotellimajoitukselle.</p> <p>Toimeksiantajana työlle toimii SH Traveledu Oy, jonka omistaa Pauli Verhelä.</p> <p>Teoriaosuudessa käydään läpi keskeisimmät käsitteet aiheeseen liittyen, tarkastellaan lainsäädäntöä erityisesti Airbnb:tä esimerkkinä käyttäen, ja lopuksi käsitellään sosiologista näkökulmaa sekä luottotekijöitä.</p> <p>Couchsurfing ja Airbnb eivät vielä kovin paljon näy Suomessa, mutta ovat maailmalla hyvin suosittuja majoitusmuotoja. Couchsurfing -sivuston kautta ilmaista majoitusta tarjoaa sadattuhannet eri kodit ja "surffaajia" on ympäri maailman vuosittain n. neljä miljoonaa. Airbnb perustuu myös kotimajoitukseen, mutta sen kautta vuokrataan asuntoa joko osittain, tai kokonaan. Sieltä löytyy jo yli kolme miljoonaa kohdetta, 191:ssä eri maassa.</p> <p>Työn tutkimusosio suoritettiin Webropol -kyselyn avulla, joka levitettiin Airbnb:n omalle keskustelupalstalle sekä Facebookissa kahteen eri ryhmään. Yksi oli sohasurffaajille tarkoitettu ryhmä, ja toinen oli yleisesti matkustamiseen liittyvä ryhmä. Tutkimusmenetelmä oli pääosin laadullinen, mutta siihen sisältyi määrällisen tutkimuksen piirteitä. Menetelmät yhdistettiin, koska osasta kyselyn vastauksista oli tarkoitus saada numeerista tilastoa, mutta osaan haettiin ihmisten omia mielipiteitä ja kokemuksia avoimien kysymyksien kautta. Tarkoituksena oli myös kartoittaa kuinka paljon ihmiset ovat matkustaneet Suomessa majoittuen Couchsurfingin tai Airbnb:n kautta.</p> <p>Vastauksia tuli odotettua vähemmän, joten tilastollisesti ei voi vetää suuria johtopäätöksiä matkustajamääristä, mutta avoimiin kysymyksiin tuli vastaajamäärästä huolimatta tarpeeksi analysoitavaa. Tämän kyselyn vastauksien perusteella Airbnb nousi hotellien tasolle suosiossaan, n. puolet olivat käyneet joskus Suomessa, mutta vain kolme vastaajista oli käyttänyt joko Airbnb:tä tai Couchsurfingia Suomessa matkustaessaan.</p> <p>Jatkotutkimuksena aihetta voisi syventää, ja tutkia isommilla vastaajamäärillä kuinka paljon Suomessa näitä kahta majoitusmuotoa käytetään, kuinka paljon ulkomailta tulee matkustajia käyttäen niitä, tai yleisesti jakamistalouden tilaa Suomessa.</p>			
Avainsanat			
Couchsurfing, Airbnb, jakamistalous			

Field of Study Tourism, Catering and Domestic Services			
Degree Programme Degree Programme in Tourism			
Author(s) Reija Manne			
Title of Thesis Alternative travel in Finland and around the world			
Date	10.12.2017	Pages/Appendices	23+3
Supervisor(s) Pauli Verhelä			
Client Organisation /Partners SH Traveledu Oy			
<p>Abstract</p> <p>The aim of this thesis is to take a closer look at the sharing economy, especially focusing on alternative travel options like Couchsurfing and Airbnb, to bring forth the sociological aspect of the topic, and lastly do research by distributing a questionnaire about which type of accommodation people prefer to use, why, and their experiences of the type of accommodation they chose. Couchsurfing and Airbnb have slowly risen to be true competitors of the hotel business.</p> <p>The client organisation of this thesis is SH Traveledu Oy, which is owned by Pauli Verhelä.</p> <p>The theoretical part of this thesis explains the main concepts around the topic, goes through some of the legislation concerning home accommodation using Airbnb as an example, and at the end looks at some sociological aspects of alternative travel and discussing trust.</p> <p>Couchsurfing and Airbnb are not very popular in Finland yet, but in other parts of the world they are very popular alternatives of accommodation. There are over 400,000 hosts who offer free overnight stays on Couchsurfing.com and over 4 million "surfers" all over the world. Airbnb is also based on home accommodation like Couchsurfing, but through their website, there are apartments for rent for short periods of time; it can be a small part of the apartment while the host also stays and lives there, or the whole apartment. On Airbnb, there are over 3 million places to stay, in 191 countries.</p> <p>Research was done by making a survey on Webropol, which was distributed on different chat forums like Airbnb's own forums and on Facebook in two different groups. One was only for couchsurfers, and the other was a general travel group. The main goal of the questionnaire was to get people's own opinions and hear about their experiences, not too much of numeric statistics. An important part was also to get more information on how many have ever been to Finland and used Couchsurfing or Airbnb while staying.</p> <p>The response rate was lower than expected, so statistically it is hard to deduce anything about the quantity of travellers visiting Finland. The open-ended questions got a good amount of answers despite the response rate, so there was enough to analyse in the end. Based on this survey Airbnb has risen to the same level of popularity as hotels, about half of the respondents have at some point been to Finland, but only three of those respondents have used either Airbnb or Couchsurfing while travelling in Finland.</p> <p>This topic could easily be further researched, e.g. by doing a bigger survey of how much Couchsurfing or Airbnb are used in Finland, how many travellers from abroad are coming to Finland and using them, or the state of sharing economy in Finland in general.</p>			
Keywords Couchsurfing, Airbnb, sharing economy			

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	5
2	KESKEISIMMÄT KÄSITTEET	6
2.1	Majoitustoiminta	6
2.2	Jakamistalous	6
2.3	Couchsurfing eli sohasurffaus.....	7
2.4	Airbnb	8
2.5	Vertaiskauppa.....	8
3	YLEISET SÄÄNNÖKSET JA LAINSÄÄDÄNTÖ.....	10
4	SOSIOLOGINEN/PSYKOLOGINEN NÄKÖKULMA	12
4.1	Sosiaalipsykologia – yhteisöllisyys	12
4.2	Luotto tuntemattomaan.....	12
4.3	Airbnb: n omat turvallisuus-/luottotekijät.....	14
5	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	15
5.1	Tutkimusmenetelmä.....	15
5.2	Tutkimuksen levitys	15
6	TUTKIMUSTULOKSET	16
6.1	Monivalintakysymykset sekä avoimet kysymykset majoitusmuotojen valinnoista	16
6.2	Suomeen kohdistuva matkailu	19
7	POHDINTA.....	20
	LÄHTEET JA TUOTETUT AINEISTOT	22
	LIITE 1: KYSELYLOMAKE, WEBROPOL.....	24

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on käsitellä yleisesti jakamistaloutta, tarkemmin Airbnb:tä ja Couchsurfing -ilmiötä (eli sohasurffausta). Työn teoriaosuudessa avataan aluksi keskeisimpiä käsitteitä aiheeseen liittyen, sitten tarkemmin lainsäädäntöä ja lopuksi sosiologista näkökulmaa, sekä luottoon vaikuttavia tekijöitä. Teoriaosuudessa käsitellään tarkemmin Airbnb:n ja Couchsurfingin käyttöä verrattuna muihin majoitusmuotoihin, johon aineisto on kerätty kyselyn kautta. Kyselylomake levitettiin eri keskustelupalstoja hyödyntäen, mm. Facebook ryhmissä.

Toimeksiantajana työlle toimii SH Traveledu Oy. Yritys on perustettu vuonna 1994, ja on Pauli Verhelän omistuksessa. Yritys kustantaa Pauli Verhelän kirjoittamia oppikirjoja, sekä tarjoaa opastettuja kierroksia yhteistyössä Kuopion oppaat ry:n kanssa.

Aihe valittiin, koska tunsimme tarpeen suomenkieliselle lisämateriaalille mm. Couchsurfing -ilmiöstä. Uutisoinnissa on ollut paljon pinnalla se, kuinka vaihtoehtoiset majoitusmuodot vievät asiakkaita perinteisiltä majoitusyrityksiltä kuten hotelleilta, joten tarkoituksena oli myös tutkia kuinka esim. lainsäädännön kautta nämä erilaiset majoitusmuodot eroavat toisistaan.

Valitut tutkimusmenetelmät ovat sekä laadullinen että määrällinen. Kysely koostuu useasta monivalintakysymyksestä joilla tavoitellaan määrällistä tutkimustulosta, mutta myös muutamasta avoimesta kysymyksestä joilla toivotaan laadullisempaa tulosta.

Viimeisenä työssä on luku joka käsittelee omaa pohdintaa sekä on samalla yhteenveto työstä. Lisäksi pohdinnasta löytyy oman opinnäytetyöprosessin läpikäyntiä, sekä ehdotuksia useampaan jatkotutkimusaiheeseen.

2 KESKEISIMMÄT KÄSITTEET

Kaikista suomalaisista 73% käyttää internetiä useamman kerran päivässä (Tilastokeskus 2015).

Matka- ja majoituspalveluiden selaaminen on päässyt jopa kymmenen eniten internetissä käytetyn palvelun joukkoon. Tilastokeskuksen suorittamien tutkimusten mukaan vuonna 2015, 16-89 vuotiaista 59% käytti internetiä matka- ja majoituspalveluiden selailuun. Netistä on niin helppoa tutkia ja tilata matkoja, ettei matkatoimistossa asioiminen tuo enää lisäarvoa verkkokaupan hallitsevalle asiakkaalle. Lisäksi sieltä löytää useimmiten hyviä tarjouksia ja halvempia matkoja kuin paikanpäältä ostettuna. Tilastokeskuksen tutkimuksista on myös käynyt ilmi, että jopa 75% väestöstä (16-74v) onkin ostanut tai tilannut jotain joskus verkon kautta. Tarkennuksena edelliseen tilastoon voi lisätä, että 38% suomalaisista ostaa tai tilaa nimenomaan majoituspalveluita verkon kautta. (Tilastokeskus 2015.)

Tärkeätä on myös huomata, etteivät ihmiset enää etsi verkkokaupoista asioita vain löytääkseen kaikista halvimpia vaihtoehtoja, vaan he etsivät muun muassa heille tärkeitä elämyksiä hinnalla millä hyvänsä, ainutlaatuisia tavaroita heidän sisustukseensa, tai vaikkapa vaatteita joita ei välttämättä kivijalkakaupoista löydy.

Näissä tilastoissa on oleellista se lopputulos yksinkertaistettuna, että suomalaiset käyttävät internetiä majoituspalveluiden selaamisen mahdollisesti jopa useamman kerran päivässä ja noin yksi kolmesta ostaa niitä verkon kautta. Se tarkoittaa käytännössä sitä, että uudemmat vaihtoehtoiset majoitusmuodot, kuten Couchsurfing ja Airbnb, ovat kuin tilauksesta juuri sopivia ihmisten tarpeisiin; internetin kautta tilattavia majoituspalveluita.

2.1 Majoitustoiminta

”Majoitustoiminnalla tarkoitetaan ammattimaisesti tapahtuvaa kalustettujen huoneiden tai muiden majoitustilojen tarjoamista tilapäistä majoitusta tarvitseville asiakkaille” (Laki majoitus- ja ravitsemistoiminnasta 308/2006, 1 §).

Lakimääritelmän mukaan Couchsurfing tai Airbnb eivät ole majoitustoimintaa, koska ne eivät varsinaisesti ole ammattimaisesti tapahtuvaa toimintaa, ei edes Airbnb:ssä, vaikka raha vaihtaakin omistajaa. Majoittaja voi olla alan ammattilainen, mutta se ei tee toiminnasta ammattimaista, eivätkä samat lait päde kotimajoitukseen, kuin hotellimajoitukseen. Lainsäädännöstä enemmän luvussa 4.

2.2 Jakamistalous

Kuten sana itsessään jo viittaa, on jakamistalous talousmalli, jossa ihmiset voivat lainata tai vuokrata toisiltaan asioita, joita itse eivät tarvitse sillä hetkellä. Kyseessä voi olla myös palveluita, kuten taksi-palvelu Über, tai aiheuttamme koskien majoituspalvelut Couchsurfing tai Airbnb. Kyse on vanhasta ilmiöstä, koska omistuksia on jaettu kautta aikojen, mutta käsite on noussut nyt muoti-ilmiöksi Internetin myötä, koska siellä vuokraajien on helppo löytää toisensa. (Investopedia s.a.)

Ideana on yksinkertaisesti se, että tavaroita jotka eivät ole jokapäiväisessä käytössä, mutta joihin kuitenkin on tuntenut tarpeen investoida kotiinsa, voikin jakaa muiden ihmisten kanssa lainaamalla tai vuokraamalla tavarat tai jopa palvelun. Näin saakin tavarasta kaiken irti, eikä käyttöprosentti jää niin vähäiselle. Olkoon se sitten porakone, makuuhuone tai vaikka auto jotka ovat alikäytössä. Kaikki tämä on kietoutunut ekologisuuteen, ja kuinka materiaa ei tarvitseisi tuottaa niin paljon, kun voimme vain jakaa mitä meillä jo on. Tilastokeskuksen (2015) mukaan huono taloudellinen tilanne on muutenkin vähentänyt kulutusta ylipäättään ja sen osana myös verkosta ostamista, joka tarkoittaa, että jakaminen on tilanteeseen ihanteellinen ratkaisu. Kaikista suurin jakamistalouden kasvu on kuitenkin tapahtunut majoitusalaalla (Trivett 2013).

Vuosien saatossa luotto ihmisiin ja verkkokaupankäyttö on kasvanut mm. toimivien verkkomaksumahdollisuuksien kautta. Halpa hinta ei kuitenkaan aina ole syynä esim. kotimajoitukseen, vaan elämyksellisyyden hakeminen paikallisten ihmisten kautta. Usein tuntemattomiin ihmisiin luottaminen on kantanut hedelmää, he saavat puolestaan matkustaa ja asua kuin paikalliset. (Trivett 2013.)

Luonnollisesti kotimajoitus on uhka muille majoitusyrityksille lähinnä halpuutensa takia, mutta kohderyhmät tähän mennessä majoitusyrityksien ja kotimajoituksen välillä ovat olleet aika erilaisia. Työmatkustus on vielä ollut hotellien hallinnassa, mutta alkaa näyttämään siltä, että esim. Airbnb on alkanut voittaa puolelensa monen tyyppisiä matkustajia eikä vain stereotyyppisesti reppureissaajia.

Jakamistalous on väistämättä ekologista jo sen takia, että olemassa oleva materia jaetaan ja käytetään lähemmäs täyttä potentiaaliaan, eikä kaikki päädy jätteeksi, kun omat tarpeet esineen suhteen on saatu täytettyä. Tertsunen (2016) mainitsee opinnäytetyössään jakamistaloudesta, että Jakonen ja Silvasti ovat vuonna 2015 tutkimuksissaan saaneet tuloksia siitä, kuinka hiilijalanjälki pienenee selvästi ja luonnonvarojen käyttö vähentyy.

2.3 Couchsurfing eli sohvasurffaus

Couchsurfing.com on vuonna 2004 perustettu internetsivusto, jonka kautta ihmiset voivat kommunikoida halutessaan yöpyä jossain, tai tarjota yöpaikkaa ilmaiseksi. Sohvasurffauksessa, enemmän kuin muissa majoitusmuodoissa joissa raha vaihtaa omistajaa, on kyse ihmisten välisistä suhteista ja kokemuksista. Matkalle saatetaan lähteä päämääränä sohvasurffata mahdollisimman monen ihmisen luona, eikä niinkään tarkoituksena vain helposti, nopeasti ja halvasti yöpyä kenen tahansa luona.

Tarkoituksena on jakaa osa omaa elämää toiselle vieraille ihmiselle, kuten omia kokemuksia, kulttuuria tai vain oma kotinsa hetkeksi, mutta vastapuolelta odotetaan myös luottamusta ja kunnioitusta. Couchsurfing -sivustollakin lukee, kuinka he uskovat, että tällaisella jalomielisyyden liikkeellä voimme kaikki yhdessä muuttaa maailmaa. (Couchsurfing.com 2017.)

Aloittaminen on helppoa. Täytyy luoda ja täyttää profiili Couchsurfing -sivustolle, jossa toivotaan ihmisen kertovan melko yksityiskohtaisesti itsestään; mikä itselle on tärkeää, mitä tavoitteita elämässä on, elämäntavoista, jne. Tärkeää on valita profiiliinsa heti alkuun, haluaako vain matkustaa, vai myös tarjota omaa kotiaan majoituspaikaksi. Kun profiili on täytetty mahdollisimman tarkkaan, voivat sohasurffauselämykset puolen ja toisin alkaa.

2.4 Airbnb

Vuonna 2008 saapui markkinoille uusi jakamistalouden innovatiivinen majoitusmuoto; Airbnb. Yritys/palvelu/internetsivusto, jonka kautta voi joko tarjota majoitusta, tai vuokrata sitä, mutta ei kuitenkaan ihan perinteistä hotellimajoitusta, vaan omia koteja ja vastaavia majoitustiloja. Yksityiset henkilöt tai miksei vaikka yrityksetkin voivat tehdä profiilin, jonka kautta voi laittaa vuokralle käyttämättä jäänyt vierashuone muutamaksi yöksi, tai minkä tahansa tilan. Lisäksi voi myös tarjota esim. opastusta kotikaupungissaan, tai ystävien kesken illanviettoa. Airbnb:n välityksellä on mahdollista varata majoitusta jo yli 191:ssä eri maassa, ja yli 65 000:ssa eri kaupungissa. Kohteita on kaiken kaikkiaan maailmassa jo yli 3 000 000. (Airbnb 2017.)

2.5 Vertaiskauppa

Verkossa tapahtuu paljon kaupankäyntiä, mutta vertaiskauppa eroaa oleellisesti tavallisista verkkokaupasta tapahtuvasta ostoksesta. Vertaiskauppa, eli englanniksi C2C (consumer to consumer) tarkoittaa kuluttajien välistä kauppaa verkon välityksellä. (Saarijärvi 2016.)

Esimerkkejä suosituista vertaiskauppa-alustoista ovat esim. Tori.fi, Huuto.net, tai mikä tahansa muu verkkosivusto, jonka kautta kuluttajat voivat myydä tavaroita tai palveluita toisilleen. Vertaiskauppa on vain kasvanut vuosi vuodelta, ja jopa kaksi kolmesta on joskus myynyt tai ostanut jotain vertaiskaupan kautta (Saarijärvi 2016).

Useat menestyneet verkkokaupat perustuvat liikeideana tuotteiden ja palveluiden välittämiseen. He ovat ”näkymättömänä” osakkaana kaikessa mitä sivustolla välitetään. Näkymätön tässä yhteydessä tarkoittaa, etteivät he omista mitään tuotteista eivätkä varastoi niitä, mutta kuitenkin verkkokaupat tuovat ostajia ja myyjiä yhteen, tarjoavat näkyvyyttä sekä tarjoavat avoimen kauppapaikan lisäpalveluineen transaktiokomission hinnalla. Esimerkkinä tällaisesta menestyvästä verkkokaupasta voi pitää Kiinan suurinta kauppapaikkaa, Alibabaa, joka välittää asiakkaalta asiakkaalle, sekä yrityksiltä

yrityksille (C2C ja B2B). Roosen (2015) mukaan Alibaba yhtiön perustaja Jack Ma on vuonna 2014 ollut Kiinan rikkain mies.

3 YLEISET SÄÄNNÖKSET JA LAINSÄÄDÄNTÖ

Seuraavassa kappaleessa tutkimme lähemmin eri lainsäädäntöjä, joita on hyvä ottaa huomioon käyttäessä vaihtoehtoisia majoitusmuotoja, sekä lyhyesti joitain eroja hotellimajoituksen ja vaihtoehtoisten majoitusmuotojen lainsäädännöissä.

Varsinkin kun on Airbnb:stä kyse ja raha vaihtaa omistajaa, on tärkeää ottaa huomioon muutamia lakisäädöksiä sekä yleisiä säännöksiä, kuten omaan vuokrasopimukseen liittyviä seikkoja, jos maksaa itsekin vuokraa jollekin toiselle osapuolelle. On hyvä tarkistaa vuokrasopimus, ja varmistaa että vuokraus/alivuokraus sopii myös vuokranantajalle. Etukäteen kannattaa myös määritellä pahan päivän varalle osapuolten vastuut ja velvollisuudet, mikäli vieraan ollessa siellä tapahtuu jotain odottamatonta. Jos asuu valtion tukemissa asunnoissa, voi koskea vielä erikseen erityiset säännöt, joista voi ottaa selvää kiinteistönhoitajalta.

Lainsäädännöt voivat muuttua paikkakohtaisesti, mutta on siis tärkeää tarkistaa mm. paikallisveroihin ja yrityksen toimilupaan liittyvät vaatimukset. Esimerkkinä tällaisista voi olla Airbnb:n mukaan hotelli-/väliaikaismajoitusverot, myynti- ja muut liikevaihtoon liittyvät verot kuten arvonlisävero (ALV), tavaroiden ja palveluiden verotus sekä tulovero. Alueilla saattaa olla myös paikkakohtaisia määräyksiä esim. turvallisuuteen ja terveyteen liittyen, jotka selviävät alueellisten kiinteistöjä valvovien viranomaisten kautta. (Airbnb 2017.)

Vakuutuksien suhteen majoittujalla on Airbnb:n oma majoitustakuu, mutta vuokralaisella ja asunonomistajalla täytyy silti olla omat vakuutukset. Vastuuvakuutus suoja ja kiinteistön vakuutus suoja olisivat hyviä olla. (Airbnb 2017.)

On myös mahdollista, että joidenkin kaupunkien lait tekevät maksavien vieraiden majoittumista vaikeampaa. Joissakin tapauksissa joutuu hakemaan lupia, rekisteröitymään tai hakemaan lisenssiä ennen kuin voi ollenkaan aloittaa majoitustoimintaansa. Jopa aivan lyhytaikaiset tietynlaiset varaukset voivat olla ihan kokonaan kiellettyjä. Sääntöjä rikottaessa voidaan rangaista sakoilla tai muunlaisilla vastaavilla seuraamuksilla. (Airbnb 2017.)

Mikäli majoittaja joutuu maksamaan paikallista veroa majoitustoiminnastaan, täytyy saapuvalle vieralle kertoa tarkka veron määrä ennen kuin hän tekee lopullisen varauksen, jonka hän sitten maksaa henkilökohtaisesti paikan päällä. Airbnb ei voi auttaa paikallisissa veroasioissa, joten majoitusmaksu ja verot täytyy eritellä. (Airbnb 2017.)

Hotelleissa ovat jo pitkään päkeneet samat säännöt asiakkaan saapuessa vastaanottoon; jokaisen on täytettävä matkustajailmoitus ja ulkomaalaisten myös todistettava henkilöllisyytensä, vaikka olisi jo varannut ja ennen kaikkea maksanut huoneen sähköisesti etukäteen ennen saapumista. Ulkomaalaisten matkustajailmoitukset tulee toimittaa poliisille ja muut ilmoitukset säilytetään hotellin arkistossa seuraavan vuoden ajan.

Tämä lainsäädännöllinen seikka ei kuitenkaan päde näihin uudempiin majoitusmuotoihin, (koti-, yksityinen ja muu vapaamuotoinen majoitus); minkäänlaisia hotellikontrolleja, kuten henkilöllisyyden todistamista ei tapahdu, eikä lainmukaisia matkustajailmoituksia täytellä ollenkaan. Tämän lakipykälän kierto ei vaadi mitään majoittajalta, nimittäin kukaan ei seuraa matkustajailmoituksien puuttumista. (MaRa 2016.) Kuten MaRa (2016) ehdottaa, ehkä olisi jo aika nykyaikaistaa, ja sallia tämän prosessin tapahtua jo sähköisesti huonetta maksaessa, jolloin poliisitkin välttyisivät ylimääräiseltä työltä paperisia matkustajailmoituksia arkistoidessaan.

4 SOSIOLOGINEN/PSYKOLOGINEN NÄKÖKULMA

Sosiologia liittyy vahvasti ihmisen yhteisöllisyyden tarpeeseen ja tätä kautta on olennainen osa Couchsurfingin ja Airbnb:n olemusta. Sosiaalisuus on ihmisille arkipäivää, ja useasti sitä jopa haetaan monen keinon kautta. Yksi uusimpia esimerkkejä on sosiaalinen media, jonka kautta ihmiset saavat uusia ystäviä ja voivat kommunikoida tuntemattomien ihmisten kanssa. Luotto tuntemattomiin ihmisiin tuntuu olevan osittain jo valmiina meissä itsessämme, mutta sitä voi vielä lisätä ja edesauttaa usein keinoin. Kun näemme ihmisestä kuvia, se luo heti tutumpaa oloa henkilöstä, vaikka ihminen onkin vielä muuten tuntematon. Sivustoilla kuten Airbnb näemme muiden ihmisten arvosteluja ja kokemuksia paikoista sekä ihmisistä, joka auttaa luottamaan vielä enemmän, ja auttaa myös määrittelemään onko paikka juuri itselle sopiva.

4.1 Sosiaalipsykologia – yhteisöllisyys

Selvää on, että ihminen on sosiaalinen olento. Ihmisten sosiaalisuus on kehittynyt evoluution myötä, ja iso osa sosiaalisesta käytöksestä ja ymmärryksestä tapahtuu aivoissa, eikä se ole vain opittua käytöstä. Useampi osa aivoissamme tekee yhteistyötä hermojärjestelmän kautta, jonka takia näemme ja koemme sosiaalisia asioita sekä tilanteita koko ajan joka paikassa (Adolphs 2013).

Moraali on vahvasti liitoksissa sosiaaliseen käyttäytymiseen, esimerkiksi toisille pyritään olemaan sellainen, kun toivoo muiden olevan itselleen. Tällaisia käytöksiä on tutkittu ja löydetty eläimissäkin, esim. simpansseissa. Tämä tarkoittaa, että moraaliset tunteemme, joita eettiset periaatteemme tukevat, ovat kehittyneet vuosien saatossa evoluution myötä siihen mitä se ihmisellä nyt on. (Jussi Viitala 2017.) Tästä voi päätellä, että moraalikaan ei todennäköisesti ole pelkästään opittua, vaan aivojemme rakenteella on osaa asiaan kaiken opitun ohella.

Jopa aivojemme rakenne kertoo siis sen, että yhteisöllisyys ja ihmiskontaktit kuuluvat ihmisen elämään. Sosiaalisuuden tarpeen määrä voi olla pienempi tai suurempi jokaisella, mutta jonkinlainen osa on tarpeellista. Se, että matkustelemme ja tutustumme uusiin ihmisiin, on vain uusien sosiaalisten kontaktien luomista, joka kuuluu ihmisen luonteeseen. On pakko tutustua uusiin ihmisiin laajentaakseen omaa sosiaalista piiriään. Couchsurfing ja Airbnb on yksi nykyaikaisimmista tavoista esimerkiksi sosiaalisen median ohella tutustua ihmisiin, luonteeseemme kuuluu jollain tapaa luottaa vieraisiinkin ihmisiin, ja moraalimme auttaa mm. aiemmin mainitun lauseen kautta; toisille pyritään olemaan sellainen kuin toivomme muiden olevan itsellemme. Toisen luona yöpyessä tukeutuu ajatukseen siitä, miten itse kohtelisi tätä vierasta ihmistä, jos hän tulisi yöpymään.

4.2 Luotto tuntemattomaan

Jakamistalous ja siihen liittyvät kaupanteot kaikki perustuvat luottamukseen. Täytyy luottaa tuntemattomiin ihmisiin, joista tietää vain sen mitä on internetistä heidän profiileistaan ja arvosteluista luenut. Kuinka oikeastaan tämä on mahdollista, kuinka voimme ylittää luonteessamme sen pelon piirteen, ettei tuntemattomiin saa luottaa? Vai onko se oikeastaan vain opittu tapa vanhemmilta, ettei saa jutella ja tutustua tuntemattomiin ihmisiin noin vain?

Joe Gebbia, yksi Airbnb:n perustajista sanoi näin:

Maybe the people that my childhood taught me to label as strangers, were actually friends waiting to be discovered (Ted 2016).

Vapaasti käännettynä hän sanoo, että ehkä ne ihmiset jotka lapsuuteni on opettanut leimaamaan muukalaisiksi, ovatkin vain ystäviä, jotka odottavat löytymistään. Tällainen ihmisen ”luonnonvastainen” väite toimi perustana Airbnb:n ja Couchsurfingin luomisprosessissa jakamistalouden lisäksi, ajatuksena ei voitu olla varmoja toimiiko se, mutta nyt käyttäjätilastot puhuvat jo puolestaan.

Airbnb:n perustuessa luottamukseen, oli Joe Gebbialla ensi alkuun yksi tavoite: suunnitella ja muotoilla alusta, jonka kautta ihmiset voivat luottaa toisiinsa, eli tuntemattomiin ihmisiin. Hänen tehtävänä oli luoda alustalle jokin systeemi, jonka kautta ihmiset voivat luoda luottamusta toisiaan kohtaan kerta toisensa jälkeen. Idea syntyi kuin itsestään; vastaus on yksinkertaisesti maine, kun puhutaan kerta toisensa jälkeen. Idea syntyi kuin itsestään; vastaus on yksinkertaisesti maine, kun puhutaan tämän kaltaisesta majoitusyrittämisestä. Mistä maine tuntemattomien ihmisten välille syntyy? Siitä, mitä ihmiset puhuvat toisistaan ja toisilleen. Internetin välityksellä maineen luomiselle on yksinkertainen ratkaisu: arvioinnit. Airbnb:n luojat tekivät hyvin muotoillun arviointijärjestelmän, jonka kautta pystyi rakentamaan jopa luottamusta tuntemattomien ihmisten välille.

Joe Gebbian tutkimuksien mukaan luotamme enemmän ihmisiin jotka ovat luonteeltaan samanlaisia kuin me itse ja vähemmän heihin jotka ovat eniten erilaisia. Ongelmana siinä on kuitenkin se, ettemme voi oikeasti tuntea internetissä henkilöitä joiden profiileja katsomme, emmekä siis voi tietää olemmeko samanlaisia vai erilaisia, joten emme voi tietää myöskään voimmeko luottaa henkilöihin vai emme. Gebbian ja Stanfordin yliopiston tutkimustulokset kuitenkin paljastivat sen, että hyvin rakennettu arviointijärjestelmä pystyy murtamaan edellä mainitun vastakkainasettelun.

Samassa Gebbian ja Stanfordin yliopiston tutkimuksessa (Ted 2016) tutkittiin ihmisten halua luottaa toiseen ihmiseen perustuen samaan ikään tai sijaintiin. Tulokset näyttivät, kuten edellisessä kappaleessa mainittiin, että suosimme ihmisiä jotka ovat samanlaisia kuin me itse. Kiinnostavaa tutkimustuloksista tekee sen, kun siihen lisätään maine, eli arvioinnit. Jos sivustolla oli saanut vähemmän kuin 3 arvostelua, tulos ei muuttunut miksiäkään. Mikäli arvosteluja oli saatu yli 10, yhtäkkiä tulokset muuttuivat täysin päinvastaiseksi. Korkea maine lyö samanlaisuuden. Näitä tutkimuksen tuloksia käyttäen, oikein muotoiltu arvostelujärjestelmä oli avain siihen, että Airbnb on nyt niin menestynyt. Sen kautta he pystyivät vastustamaan ihmisen luontaista tarvetta hakeutua vain samanlaisten ihmis-

ten joukkoon luottamalla vain samanlaisiin ihmisiin, nyt jokainen pystyy maineen perusteella valitsemaan, minne menee yöksi, ajattelematta niinkään luonteen samanlaisuuksia.

Seuraava yöpymiseen ja isännän luottamukseen vaikuttava tekijä oli tapa, jolla isäntä vastaa kyselyihin. Jos hän vastasi liian lyhyesti jakamatta mitään itsestään, luottamus oli pieni. Jos hän kuitenkin puhui todella raskaita ja syvällisiä asioita liian pian, pieneni luottamus myös. Vastauksena oli siis, että ihmisten täytyy osata jakaa sopiva määrä tietoa itsestään, että luottamus olisi mahdollisimman korkea, liian vähän tai liikaa syö jo rakentuneen luottamuksen. Kuinka muotoilla sivusto niin, että jokainen osaisi vastata juuri sopivasti toisilleen, ja näin ollen enemmän yöpymisiä onnistuisi?

He tekivät tietyn mittaisen ”vastauskuplan” johon mahtuu tietyn verran tekstiä. Yläpuolella on yksinkertaiset ohjeet, joissa kehoitetaan, että kun annat itsestäsi vähän enemmän tietoa, on suurempi mahdollisuus, että isäntä vahvistaa varauksen. Ohjeissa on myös muutama suuntaa antava lause, joka rohkaisee isännälle avautumisessa kuten ”kerro vähän itsestäsi”, ”mikä saa sinut valitsemaan tämän kaupungin”, ”kuka matkustaa kanssasi”, ”miksi pidät juuri tästä asunnosta”, jne. Tuloksena on joka yö n. 500 000 yöpymistä ympäri maailman Airbnb:n kautta.

4.3 Airbnb:n turvallisuus- ja luottotekijät

Koska Airbnb on iso yhteisö, on heillä myös omat normit ja odotukset toisiltaan. Airbnb on julkaissut siitäkin oman otsikon sivustolleen, jotta kaikki voisivat ajatella ja noudattaa yhdessä samoja normeja. He pitävät ne ajan tasalla ja muokkaavat niitä sitä mukaan mitä Airbnb:n käyttäjät heille kertovat. Normit sisältävät yleisesti ottaen sellaisia, kuten ettei saa vahingoittaa ketään fyysisesti tai henkisesti, ei saa varastaa, ei saa syrjiä, ei saa valehdella itsestään tai kohteestaan, jne. (Airbnb 2017.)

KUVA 1. Airbnb:n yhteiset normit. (Airbnb 2017.)

Luotettavuus tulee Airbnb:n mukaan mm. tunnistautumisesta, profiilista ja viestinnästä. Jokainen voi skannata sivustolle virallisen henkilötodistuksensa, tai yhdistää vaikka muita internetprofiilejaan Airbnb-tiliinsä. Profiilit on pyritty tekemään niin, että informaatiota löytyisi juuri sopivasti. Vahvistetut arvostelut auttavat myös. Viimeisenä vielä viestintä, eli sivuston kautta voi ottaa yhteyttä joko majoittajaan, tai majoittaja tulevaan vieraaseen kyselläkseen vähän lisää, mikäli jokin jää epäilyttämään tai muuten vain mieltä vaivaamaan. Maksut tapahtuvat suoraan sivustolla ja kaikki varainsiirrot hoidetaan siellä loppuun asti. (Airbnb 2017.)

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tässä luvussa käsitellään tutkimukseen valmistautumista, eli tutkimusmenetelmän valintaa sekä tutkimuksen levitystä.

5.1 Tutkimusmenetelmä

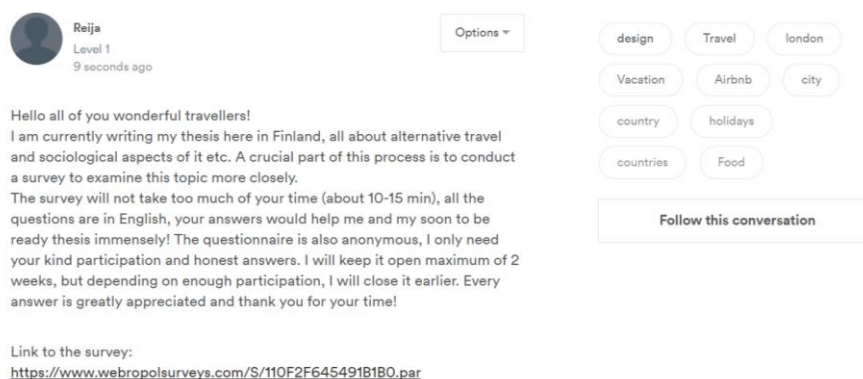
Valittu tutkimusmenetelmä on pääasiassa laadullinen, eli kvalitatiivinen tutkimus, mutta siihen sisältyy myös kvantitatiivisen, eli määrällisen tutkimuksen piirteitä. Laadullinen tutkimus on nimensä mukaisesti laadullisempien vastauksien menetelmä, eli kun halutaan kuvaavampia vastauksia pelkästään numeeristen tilastojen sijaan (Tuomi ja Sarajärvi 2004, 151).

Työn aiheeseen sopii parhaiten laadullinen lähestymistapa, koska tarkoituksena olisi saada mahdollisimman laadullisia eli kuvaavia vastauksia ihmisten majoitusvalinnoista sekä kokemuksista, ei niinkään kovin määrällisesti tarkkoja. Tutkimukseen ei tule etukäteen valittuja vastaajia, eikä heidän määrääkään ole etukäteen päätetty. Tiedonhankintamenetelmä tulee olemaan kyselylomake, joka levitetään internetissä, joka vastaa enemmän määrällisen tutkimuksen piirteitä kuin laadullisen. Tulokset pyritään kuitenkin analysoimaan tarkemmin laadulliselta näkökannalta, ja vastauksilta haetaan myös enemmän syvällisempiä ajatuksia kuin numeerista tilastoa. (Tuomi ja Sarajärvi 2004, 155.)

Kyselylomakkeen laatimiseen käytetään Webropol-ohjelmistoa.

5.2 Tutkimuksen levitys

Julkaisin kyselyn 12.11.2017, jonka jälkeen levitin kyselyä Facebookissa kahteen ryhmään; *Couchsurfers!* ja *WorldWide Travel & Tourism, Hotels – The best Deals, Tips & Job opportunities*. Lisäksi tein kaksi julkaisua sivustolle community.withairbnb.com. Sieltä löytyy useampia aihealueita joiden kautta voi vapaasti keskustella Airbnb:hin liittyvistä asioista, parhaiten omaa kyselyäni vastasi palstat *Interests* ja *Hosting*.

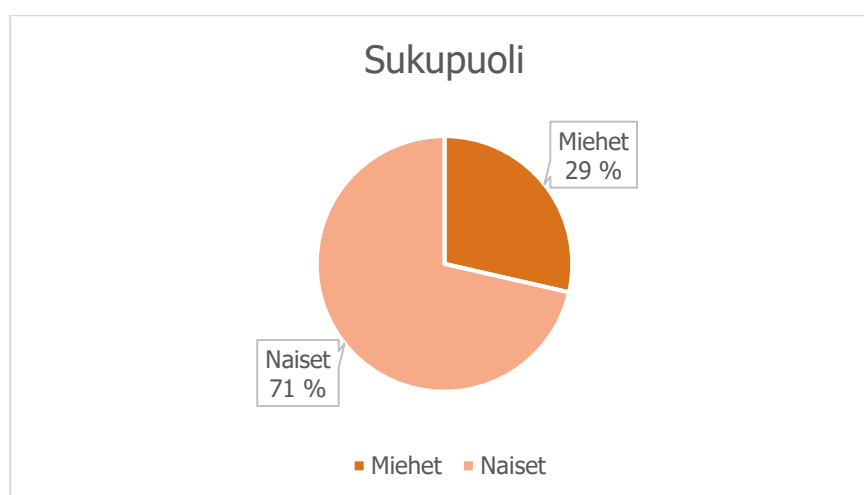

KUVA 2. Kuvakaappaus saatetekstistä sivustolla community.withairbnb.com

6 TUTKIMUSTULOKSET

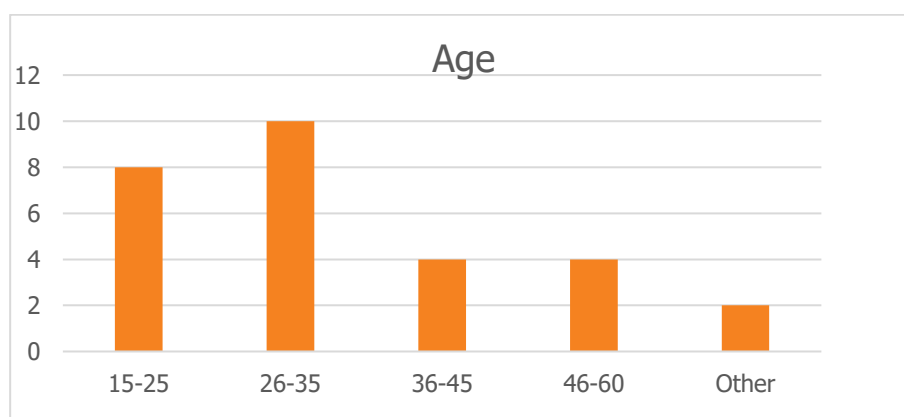
Kysely oli auki kahdeksan päivää ja vastauksia sinä aikana kertyi 28. Analysointi alkoi monivalintakysymyksistä kyselyn alussa, joilla muutenkin saadaan kartoitettua, kuinka laajalle kysely levittyi, sekä saa pohjan avoimille kysymyksille ja minkälaisia ihmisiä niihin ovat vastanneet. Kyselyn pituus muodostui pitkälti tiettyjen kysymyksien jatkokysymyksistä, eli tietyt vastaukset johtivat tietynlaisiin kysymyksiin. Joillakin kysely oli hyvinkin lyhyt, joillakin vähän pidempi, mikäli he vastasivat tiettyihin avainkysymyksiin tietyllä tavalla. Analyysiin ei kuitenkaan voinut vetää tarkkaa rajaa monivalintakysymyksien ja avoimien kysymyksien välille, koska osa monivalintakysymyksistä johti suoraan avoimeen kysymykseen, jotka kuuluvat tutkittavaksi yhdessä.

6.1 Monivalintakysymykset sekä avoimet kysymykset majoitusmuotojen valinnoista

KUVIO 1. Sukupuoli.

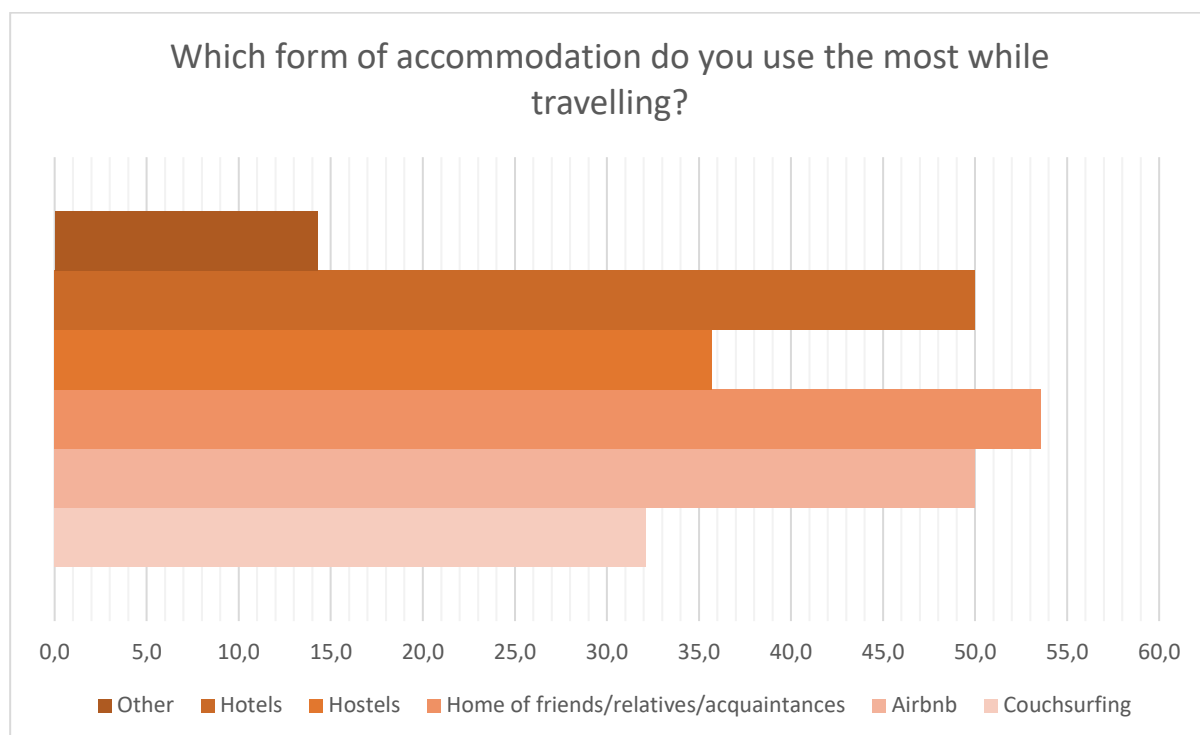
Kuviosta 1 näemme, että kyselyyn vastanneista naisia oli 71 % ja miehiä 29 %, joten naisia vastasi kyselyyn huomattavasti enemmän kuin miehiä. Kuvio 2 näyttää, että suurin osa vastaajista oli iältään 26-35 vuotiaita. Kotimaita kertyi kyselyyn useampia, mm. Norja, Suomi, Etelä-Afrikka, USA, Australia, Espanja, Ranska, Italia, Saksa, Sveitsi, Marokko, ja monta muuta.

KUVIO 2. Ikäjakama.

Kysymyksessä neljä kysyttiin, mitä majoitusmuotoa vastaajat käyttivät eniten matkustaessaan. Kärkeen nousivat ystävien/sukulaisten/tuttujen kodit, hotellit sekä Airbnb. Vastaajamäärä ei ollut kovin suuri, joten suuria johtopäätöksiä Airbnb:n ja Couchsurfingin käyttäjistä ei voi vetää, mutta tästä voi kuitenkin jo päätellä, että ne ovat nousseet melkein yhtä suureen suosioon kuin hotellit. Kohtaan ”other” vastaajat olivat lisänneet käyttämäkseen majoitusmuodoksi myös telttailun, sekä Warm Showers -sovelluksen. Vastaajille jotka valitsivat Couchsurfing tai Airbnb kysyttiin myös kumpaa niistä kahdesta he käyttävät enemmän, ja siinä tulos oli tasan.

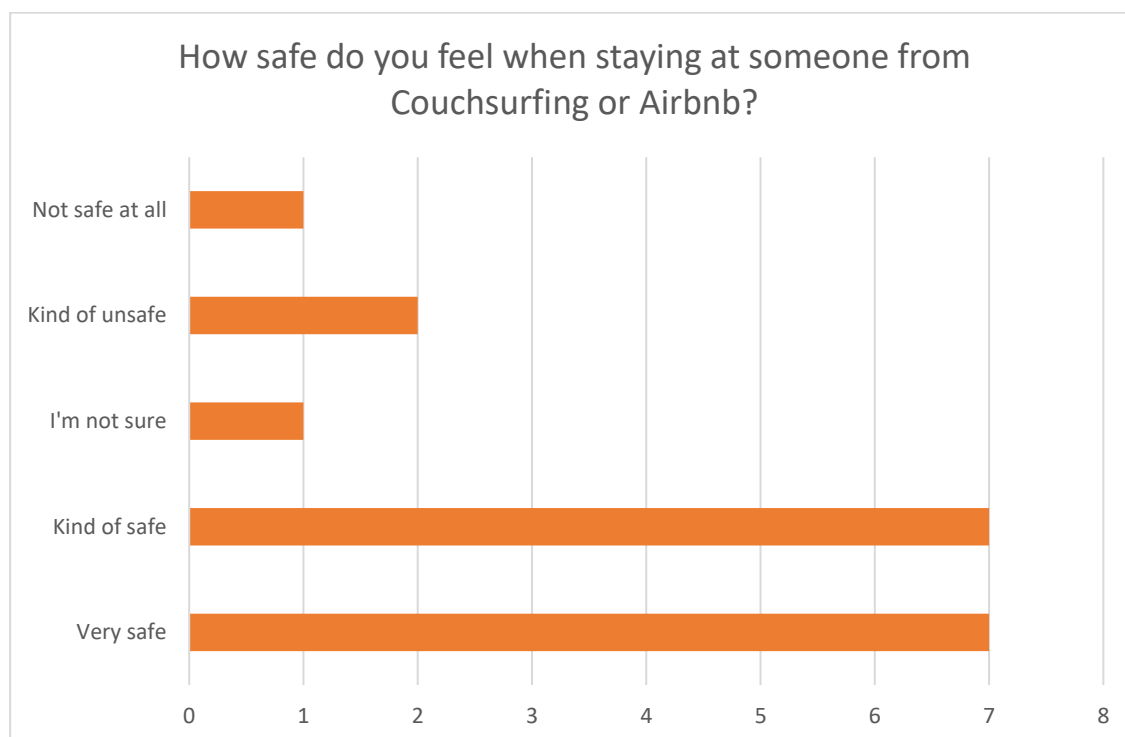

KUVIO 3. Mitä majoitusmuotoa matkustajat käyttävät eniten.

Heille jotka vastasivat Couchsurfing tai Airbnb seurasi myös jatkokysymyksenä miksi he valitsevat jommankumman kaikkien muiden majoitusmuotojen sijaan, ja suurin osa kaikista vastasi erilaisiin kulttuureihin tutustumisen olevan tärkeää matkustaessaan, ja koska esim. Couchsurfingia heidän majoittajansa on itse myös paikalla, he useasti auttavat majoittujaa sopeutumaan, etsimään tapahtumia ja löytämään kulttuurikohteita. Uusien ihmisten tapaaminen tuli esiin yhtenä tärkeimpänä seikkana, ja että on mielenkiintoisempaa matkustaa siten. Airbnb:n käyttäjät taas pitivät myös siitä vaihtoehdosta, että halutessaan he voivat vuokrata vaikka koko asunnon itselleen käytettäväksi. Heistä tuntui myös turvallisemmalta näin, koska he maksavat yöpymisestään, jolloin tuntuu että he saavat taatumpaa yksityisyyttä ja turvallisuutta. Kaikki vastaajat valitsivat Airbnb:n tai Couchsurfingin osittain siksi, koska se on usein halvempaa kuin esim. hotellit tai hostellit. He myös halusivat mielummin maksaa suoraan yksityisille, kun tukea isoja yhtiöitä maksamalla enemmän hotelleissa. Heidän mielestään usein on myös puhtaampaa ja siistimpää yöpyä yksityisellä kuin hotelleissa tai hostelleissa.

Möhemmin vaihtoehtojen majoitusmuotojen käyttäjiltä kysyttiin, pitävätkö he enemmän matkustamisesta yksin, vai muiden kanssa. Yksin matkustus sai muutaman äänen enemmän, ja syynä oli

pääasiassa vapaus. Vapaus päättää mihin menee ja mitä tekee ilman kompromisseja. Kaksi vastaajista oli myös sitä mieltä, että Couchsurfing -paikkaa oli helpompaa järjestää, kun matkustaa yksin. Osa kirjoitti, että matkalla on yllättävän helppoa tutustua uusiin ihmisiin, varsinkin yksin matkustettaessa. He jotka vastasivat muiden kanssa matkustamisen olevan parasta, matkustivat usein puolisonsa kanssa yhdessä. Yksi vastaajista oli ”sohasurffannut” joskus yksin, ja hänellä oli ollut huono kokemus jossain hänen käymässään paikassa, joten hänen mielestään tuntui vähän turvallisemmalta matkustaa jonkun kanssa yhdessä.

KUVIO 4. Kuinka turvalliselta/turvattomalta yöpyminen Couchsurfingin tai Airbnb:n kautta tuntuu.

Myöhemmin kyselyssä kysyttiin sitä, kuinka turvalliselta (asteikolla 1-5) yöpyminen Airbnb:n tai Couchsurfingin kautta tuntuu. Vain yksi vastasi, ettei se tunnu yhtään turvalliselta, kun peräti 14 henkilöä vastasi neljä tai viisi, eli aika turvalliselta tai tosi turvalliselta.

Toiseksi viimeisenä kysymyksenä heiltä kysyttiin vielä kumpaa he harrastavat eniten, muiden luona majoittumista, isännän/emännän roolia eli majoittajana toimimista vai kumpaakin yhtä paljon. Viisi 18:sta majoitti muita ihmisiä, neljä harrasti kumpaakin yhtä paljon ja yhdeksän henkilöä valitsivat muiden luona majoittumisen.

Palaten kysymykseen 4 jossa kysyttiin usein käytetympää majoitusmuotoa, heiltä jotka vastasivat hotelli, hostelli tai ystävien/sukulaisten/tuttujen luona kysyttiin jatkokysymyksenä myös, että miksi he valitsivat juuri jonkun näistä. Useimmat pitivät laadusta jota hotellit tarjoavat, sekä maksullisista lisäpalveluista, esim. huonepalvelu tai aamiainen. Hostellin valitsijat sanoivat valitsevansa tämän mm. jos Couchsurfing majoittajaa ei jostain syystä löydy heidän valitsemastaan paikasta, ja se on monessa kaupungissa halvempaa kuin Airbnb. Sosiaalinen aspekti toistuu ristiin analysoidessa kummankin, sekä vaihtoehtoisten majoitusmuotojen (Couchsurfing tai Airbnb) käyttäjien että hostel-

lissa yöpyvien henkilöiden vastauksissa. Hostellissa yöpyjät pitivät myös sosiaalisuudesta ja valitsivat usein siksi hostellin hotellin sijaan, koska siellä tapaa ja tutustuu uusiin ihmisiin ja pystyy luomaan uusia yhteyksiä ympäri maailman.

Kysymys 6 hotellien/hostellien valitsijoille oli, että voisivatko he kuvitella koskaan käyttävänsä Airbnb:tä tai Couchsurfingia matkustaessaan, ja melkein kaikki vastasivat kyllä. Yksikään ei vastannut ei, mutta kaksi heistä valitsi ”en ole varma”.

6.2 Suomeen kohdistuva matkailu

Majoitusmuodoista hotellin tai hostellin valitsijoita oli 10 henkilöä, joista seitsemän oli käynyt Suomessa. Heistä moni oli Suomesta kotoisin, tai oli ajanut läpi Suomen matkustaessaan. Airbnb:n ja Couchsurfingin valitsijoita oli 18, eikä heistä ollut kuin seitsemän jotka olivat käyneet Suomessa. Osa asui Suomessa ja osa oli joskus asunut hetken Suomessa. Yhdellä vastaajalla oli ystävä Suomessa, jonka häissä hän oli käynyt Lahdessa. Lopuilla vastaajista oli useitakin paikkoja käytyä, kuten Helsinki, Jyväskylä, Tampere, Mikkeli, Joensuu sekä joitain Lapin kyliä ja kaupunkeja, mm. Rovaniemi ja Muonio.

Suomessa käyneiltä kysyttiin seuraavaksi, että miksi he valitsivat sen alueen Suomessa kohteekseen. Osalla oli edelleen syynä matkusteluun ystävät, jotka asuivat eri puolilla Suomea. Lopuissa vastauksissa korostui se, kuinka kaunista Suomessa on, sekä rauhallista ja luonnonläheistä. Vastauksiin ei saatu niinkään kyselyssä tarkoitettua; miksi he valitsivat etukäteen juuri sen alueen Suomessa kohteekseen, mutta usealla oli kuitenkin vastauksena se, että he olivat kuulleet jostain minkälainen Suomi on ja halusivat sen takia käydä siellä. Luonto on tärkeimpiä vetovoimatekijöitä mitä meillä Suomessa on (Visit Finland 2017), ja se näkyi myös selkeästi tuloksena kyselyssä.

Kysymys 12 oli Airbnb:n tai Couchsurfingin käyttäjille, ovatko he koskaan käyttäneet näitä kahta vaihtoehtoista majoitusmuotoa Suomessa matkustellessaan. Kolme seitsemästä vastasi kyllä, ja heillä jokaisella oli ollut todella hienoja kokemuksia suomalaisista. Vastaajien mukaan suomalaiset ovat hiljaisia, mutta siitä huolimatta todella ystävällisiä ja heillä oli aina tervetullut olo suomalaisten kotona. Yksi vastaajista oli kertonut huonosta kokemuksestaan mökkialueella, jossa pitäjä oli ollut todella epäystävällinen eikä välittänyt muusta kuin rahasta, joten hänestä tuntuu, ettei suomalaiset ole ollenkaan kovin vieraanvaraisia. Hän oli Sveitsistä, ja oli vahvasti sitä mieltä, että suomalaiset ovat jopa pahempia kuin sveitsiläiset siinä, että raha on tärkeintä kaikessa eikä niinkään asiakkaan tyytyväisyys. Tällainen mielipide Suomen kansasta tuntuu kuitenkin olevan aika harvinainen, kun muitakin keskusteluja tai blogeja lukee, on suomalaisia aina kehuu hyvin ystävällisiksi, vaikka ovatkin kovin hiljaisia (Theresa Fein 2015).

7 POHDINTA

Globalisoituminen ja sen kautta sosiaalinen kanssakäyminen tuntemattomien ihmisten kanssa, jakamistalous ja yhä lisääntyvät majoitusmuodot olivat kaikki asioita jotka pyörivät mielessä aihetta muodostaessa. Couchsurfing ja Airbnb ovat olleet kovasti pinnalla viimevuosina, varsinkin Airbnb, joten tuntui oikealta kiteyttää kaikki pääasiallisesti näihin kahteen majoitusmuotoon.

Ihmisillä on kasvava tarve olla ekologisempia, mm. tuottamalla vähemmän jätettä. Nettikirpputorit ovat suosittu tapa kierrättää vähemmälle käytölle jääneitä tavaroita, ja palvelut kuten Uber auttavat palvelumuodossa jakamaan auton käyttöä. Vuonna 2015 tehtiin jopa oma applikaatio työnantajille, jotka tarvitsevat nopeasti työntekijöitä. Treacher on sovellus, josta työnhakijat voivat saada useita työkeikkoja odotellessaan tulevaa työpaikkaansa, ja työnantajat saavat hyvin lyhyellä varoitusajalla yllättäviin tilanteisiin muiden hyväksi arvostelemia työntekijöitä. Sitten myös omia vuokra-asuntoja jaetaan tuntemattomien kanssa, samalla saa itse tutustua uusiin ihmisiin, sekä Airbnb:tä käyttäen majoittaja saa rahaa ja majoitusta etsivä henkilö usein halvemman paikan missä yöpyä. Majoitusta etsivä voi hakea tätä kautta elämyksellisyyttä ja kotimajoituksen tyyppistä paikkaa yöpyä, kun taas majoittaja yhden ylimääräisen huoneensa käyttöä ja joskus jopa koko asuntonsa.

Kyseenalaiseksi kuitenkin nousee tapa, joilla majoittajat käyttävät hyväkseen tätä uutta markkinarakoa. Jokin aika sitten Ylellä näytettiin dokumentti Airbnb:stä, jossa tuotiin esiin myös negatiivisia puolia tästä nousevasta trendistä. Ihmiset ovat alkaneet ostamaan asuntoja vain sitä varten, että vuokraavat sitä eteenpäin Airbnb:n kautta. Tämä taas aiheuttaa muulle hotelli- ja majoitusallalle kilpailua jossa pelisäännöt ovat erilaiset, mm. lainsäädännön ja muiden byrokraattisten asioiden kannalta, joita esim. hotellimajoituksessa vaaditaan, mutta Airbnb:ssä tai Couchsurfingissä ei.

Kysely oli työn hankalin osa. Piti päättää kumpaan suuntaan lähteä; otanko riskin ja teen todella yksityiskohtaisen kyselyn, joka vaatii vastaajaltaan enemmänkin pohtimista, mutta vaarana on, etteivät ihmiset keskustelupalstoilla jaksa vastata niin pitkään kyselyyn. Piti myöskin pitää mielessä työni teoriaosuuden laajuus, että kysymykset pysyvät relevanttina tekstiin nähden. Teoriaosuus työn alussa on aika yleistä useasta asiasta, joten liian yksityiskohtainen kysely, niin mielenkiintoista kun se olisi ollutkin, ei olisi peilannut teoriaa niin hyvin. Toinen ääripää on liian yksinkertainen ja pintapuolinen kysely, jolloin ihmiset painelevat vastausvaihtoehdoista mitä sattuu, eivätkä ota sitä tosissaan. Tämän työn kysely oli kultainen keskitie kumpaakin, yksinkertaisempia monivalintoja muutamien avoimien kysymyksiin joihin toivoin syvällisempiä ajatuksia. Vastaajia olisi pitänyt olla enemmän, huomaisin kun levitin kyselyäni, että on paljon hankalampaa saada ihmisiä vastaamaan siihen kuin mitä alun perin kuvittelin. Sitä olisi pitänyt levittää useampaan paikkaan. Tutkimuksesta ei tullut luotettava vähäisen vastaajamäärän takia, jonka takia lopputuloksesta ei voi vetää kunnollisia johtopäätöksiä, esimerkiksi kuinka paljon ulkomaalaisia tulee Suomeen käyttäen Couchsurfingia tai Airbnb:tä.

Sain myös kritiikkiä Facebookissa yhdessä ryhmistä, jossa jaoin kyselyni, että se oli tylsä eikä siinä ollut mitään uutta. Itselleni kaikki tästä aiheesta oli kuitenkin uutta, ja tarkoituksena olikin perehtyä aiheeseen oman näkökulmani ja tutkimukseni kautta, sekä peilata kyselyäni työni teoriaosuuteen

niiden olemalla yhtä yleisellä tasolla. Tämän takia opinnäytetyöni onkin kyselyn kautta suoritettu tutkimus, eikä pelkästään entisiä tutkimuksia hyödyntävä kirjoituspöytä tutkimus.

Kokeneemmalle tutkijalle aiheesta löytyisi monta tutkimushaaraa, ja alun perin olisin itsekini mielelläni tarkentanut aihetta ja tutkinut pienempää osa-aluetta. Tutkimusta aloittaessa huomasin kuitenkin, kuinka paljon aikaa meni opetella yleisesti aiheesta, josta koetin tarkentaa vähän enemmän Couchsurfingin ja Airbnb:n maailmaa, mutta sitten alkoikin aika jo käydä vähiin. Mielelläni olisin tutkinut entistä tarkemmin Suomen jakamistalouden tilaa, laajemmin sitä kuinka paljon matkailjoita tulee Suomeen käyttäen majoitusmuotonaan Airbnb:tä tai Couchsurfingia esim. tekemällä yhteistyötä joidenkin lentoyhtiöiden kanssa, tai vaikka kuten aihe alun perin oli, Couchsurfing Savossa. Jatkotutkimusta voisi tehdä tästä aiheesta vaikka kuinka paljon.

Opin, että tutkijakaan ei ole tutkija syntyessään, vaan se vaatii omanlaistaan osaamista ja mielenkiintoa tutkimaansa aiheeseen. Tutkijalla on oltava taito pysyä aiheessa, eikä harhailla liikaa, kuten herkästi missä aiheessa tahansa voi tapahtua. On myös harjoiteltava paljon tutkimuksien suorittamista, eikä asettaa liian korkeita tavoitteita heti alkuun, vaan korottaa niitä kehittyessään. Jokainen meistä on aloitteleva tutkija, tarvitsemme vain paljon harjoitusta ja oikeanlaista tukea ja oppia kehityäksemme. Opin tämän työn myötä, että myös minä voin olla tutkija.

LÄHTEET JA TUOTETUT AINEISTOT

ADOLPHS, Ralph 2013. The Social Brain. TEDx Talks. [Viitattu 2017-12-01.] Saatavissa: <https://www.youtube.com/watch?v=nPj01uzRHY0>

AIRBNB 2017. [Viitattu 2017-01-15.] Saatavissa: <https://www.airbnb.fi/>

COUCHSURFING.COM 2017. [Viitattu 2017-01-15.] Saatavissa: <https://www.couchsurfing.com/>

FEIN, Theresa 2015-04-15. My experiences with Finland: Its culture, its nature, its habits and its people [verkkoaineisto]. [Viitattu 2017-11-23.] Saatavissa: <http://finnish.blogs.tamk.fi/2015/04/15/my-experiences-with-finland-its-culture-its-nature-its-habits-and-its-people/>

INVESTOPEDIA s.a. Sharing economy. [Viitattu 2017-04-07.] Saatavissa: <http://www.investopedia.com/terms/s/sharing-economy.asp>

LAKI MAJOITUS- JA RAVITSEMISTOIMINNASTA 308/2006. Finlex. Lainsäädäntö. [Viitattu 2017-10-11.] Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060308>

MATKAILU- JA RAVINTOLAPALVELUT MARA RY 2016. Hotellikontrolli on jäänne menneisyydestä. [Viitattu 2017-04-13.] Saatavissa: <https://www.mara.fi/uutiset/hotellikontrolli-on-jaanne-menneisyydesta>

ROOSE, Kari 2015. Mikä on parasta verkkokauppabisnestä? Kauppalehti. [Viitattu 2017-04-09.] Saatavissa: <http://blog.kauppalehti.fi/tiedosta/mika-on-parasta-verkkokauppabisnesta>

SAARIJÄRVI, Hannu 2016. Vertaiskauppa haastaa perinteisen kaupan. Talouselämä. [Viitattu 2017-04-07.] Saatavissa: <http://www.talouselama.fi/tebatti/puheenvuoro/vertaiskauppa-haastaa-perinteisen-kaupan-6535565>

TED 2016. Joe Gebbia: How Airbnb designs for trust. Videoluento. [Viitattu 2016-06-22.] Saatavissa: https://www.ted.com/talks/joe_gebbia_how_airbnb_designs_for_trust

TERTSUNEN, Paavo 2016. Jakamistalouden ympäristöhyödyt. Lappeenrannan teknillinen yliopisto. Kandidaatintyö. [Viitattu 2017-04-23.] Saatavissa: http://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/125367/kandidaatinty%C3%B6_tertsunen_paavo.pdf?sequence=2

TILASTOKESKUS 2015. Internetin käyttö ja käytön useus iän, toiminnan, koulutusasteen, asuinpaikan kaupunkimaisuuden ja sukupuolen mukaan 2015, %-osuus väestöstä. [Viitattu 2017-04-09.] Saatavissa: http://www.stat.fi/til/sutivi/2015/13/sutivi_2015_13_2016-12-14_tau_001_fi.html

TILASTOKESKUS 2015. Internetin käytön muutoksia 2015. [Viitattu 2017-04-18.] Saatavissa: http://tilastokeskus.fi/til/sutivi/2015/sutivi_2015_2015-11-26_kat_001_fi.html

TILASTOKESKUS 2015. Internetin käyttö tavaroita ja palveluita, sairauksia, ravitsemusta ja terveyttä koskevan tiedon etsintään sekä matkailupalveluiden selailuun 3 kk aikana iän, toiminnan, koulutustas., asuinpaikan kaupunkimais. ja sukupuolen mukaan 2015, %-osuus väestöstä. [Viitattu 2017-04-09.] Saatavissa: http://www.stat.fi/til/sutivi/2015/13/sutivi_2015_13_2016-12-14_tau_012_fi.html

TILASTOKESKUS 2015. Ostokset ja tilaukset verkon kautta 2015, %-osuus väestöstä. [Viitattu 2017-04-09.] Saatavissa: http://www.stat.fi/til/sutivi/2015/13/sutivi_2015_13_2016-12-14_tau_020_fi.html

TILASTOKESKUS 2015. Ostokset ja tilaukset verkon kautta tuoteryhmittäin 2015, %-osuus väestöstä. [Viitattu 2017-04-09.] Saatavissa: http://www.stat.fi/til/sutivi/2015/13/sutivi_2015_13_2016-12-14_tau_021_fi.html

TRIVETT, Vincent 2013. What the Sharing Economy Means to the Future of Travel. Skift report #7. [Viitattu 2017-04-05.] Saatavissa: <http://skift.com/wp-content/uploads/2014/07/skift-what-the-sharing-economy-means-to-the-future-of-travel.pdf>

TUOMI, Jouni ja SARAJÄRVI, Anneli 2004. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 1.-3. painos. Jyväskylä: Gummeruskirjapaino Oy.

VIITALA, Jussi 2017-02-12. Jussi Viitalan kolumni: Sosiaalinen eläin ihminen ja populismin nousu. Yle Uutiset. [Viitattu 2017-12-01.] Saatavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-9454252>

VISIT FINLAND 2017. Suomen kesäaktiviteetit ovat luontomatkailua parhaimmillaan. [Viitattu 2017-11-23.] Saatavissa: <http://www.visitfinland.fi/tuoteteemat/kesaaktiviteetit-outdoors-finland/>

LIITE 1: KYSELYLOMAKE, WEBROPOL

Thesis – Sociology of alternative travel

1. Gender

- ☐ Male
- ☐ Female
- ☐ Other

2. Age

- ☐ 15-25
- ☐ 26-35
- ☐ 36-45
- ☐ 46-60
- ☐ Other

3. Which country are you from?

You could also add your city/town if you like.

[text box]

4. Which form of accommodation do you use the most when travelling
(You can choose multiple answers)

- ☐ Couchsurfing
- ☐ Airbnb
- ☐ Home of friends/relatives/acquaintances
- ☐ Hostels
- ☐ Hotels
- ☐ Other: [text box]

➔ JOS VASTAA COUCHSURFING TAI AIRBNB, HYPPÄÄ SEURAAVIIN KYSYMYKSIIN:

5. Which form of accommodation do you use the most?

- ☐ Couchsurfing
- ☐ Airbnb

6. What makes you choose Couchsurfing/Airbnb over other forms of accommodation?

- ☐ Cheaper
- ☐ A choice of staying in the entire apartment
- ☐ The hosts (social and cultural aspect)
- ☐ Meeting new people
- ☐ Other: [text box]

7. Do you usually travel alone, or with others?

- ☐ Alone
- ☐ With others

8. Why alone/why with others?

[text box]

9. Have you ever been to Finland?

- ☐ Yes
- ☐ No

➔ JOS VASTAA "YES", TULEE JATKOKYSYMYKSINÄ SEURAAVAT:

10. Where in Finland did you stay?

[text box]

11. Why did you choose that area in Finland for your trip?

[text box]

12. If you used Couchsurfing/Airbnb while staying in Finland, was your experience with Finnish host(s) as you expected?

[text box]

13. Pick the one you do the most:

- ☐ Host
- ☐ Stay at others
- ☐ Both equally much

14. From safety perspective, what would you say on a scale of 1-5, how safe do you feel while staying at someone from Airbnb or Couchsurfing? (1 very safe – 5 not safe at all)

➔ JOS VASTAA KYSYMYKSESSÄ 4 HOME OF FRIENDS/RELATIVES/ACQUAINTANCES, HOSTELS TAI HOTELS, HYPPÄÄ SEURAAVIIN KYSYMYKSIIN:

5. What makes you choose hostel/hotel or others over Couchsurfing or Airbnb?

- ☐ Quality of accommodation
- ☐ Private room only for you
- ☐ Added services you can pay for (room service, breakfast etc.)
- ☐ Safety
- ☐ Just visiting friends/relatives/acquaintances
- ☐ Other: [text box]

6. Would you ever consider using Couchsurfing or Airbnb while travelling?

- ☐ Yes
- ☐ No
- ☐ I'm not sure

7. Have you ever been to Finland?

- ☐ Yes
- ☐ No

➔ JOS VASTAA "YES", TULEE JATKOKYSYMYKSINÄ SEURAAVAT:

8. Where in Finland did you stay?

[text box]

9. Why did you choose that area in Finland for your trip?

[text box]